

Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa
6.Kbf.44/2018/6.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa meghozta a Budapesten, 2018. szeptember 26. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás bűntette miatt vádlott neve volt címzetes rendőr törzsőrmester vádlott ellen indított büntetőügyben a Debreceni Törvényszék Katonai Tanácsa 2018. május 23. napján kihirdetett Kb.II.13/2018/3. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlott cselekményét szolgálatban kötelességszegés vétségének (Btk. 438.§ (1)(2) (4) bekezdés) minősíti.

A vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetést 180 (egyszáznyolcvan) napi tétel, napi tételenként 1.500,- (egyezerötszáz) forint pénzbüntetésre enyhíti.

A 270.000,- (kettőszázhetvenezer) forint pénzbüntetést meg nem fizetés esetén szabadságvesztésre változtatja át, melynek során egy napi tétel összege helyébe egy napi szabadságvesztés lép.

A lefokozásra vonatkozó rendelkezést mellőzi.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyja.

I n d o k o l á s:

A Debreceni Törvényszék Katonai Tanácsa a 2018. május 23. napján kihirdetett Kb.II.13/2018/3. számú ítéletével vádlott neve volt címzetes rendőr törzsőrmester vádlottat bűnösnek mondta ki 2 rb. a Btk. 343. § (1) bekezdés c) pontjába ütköző közokirat-hamisítás bűntettében, ezért - halmazati büntetésül - 1 év börtönbüntetésre és lefokozásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette. Utólagos végrehajtás esetére rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról.

Az elsőfokú tárgyaláson jelenlévő katonai ügyész a jogorvoslati nyilatkozattételre három napi gondolkodási időt tartott fenn, majd a törvényes határidőn belül a vádlott terhére, súlyosításért, a felfüggesztett szabadságvesztés mellett alkalmazott pénzbüntetés kiszabása érdekében fellebbezett. Fellebbezésének írásbeli indokolásában kifejtette, hogy a vádlott szolgálati helyén a hasonló bűncselekmények elszaporodtak, ezért a büntetés generálprevenciós céljára figyelemmel indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a vádlottat a felfüggesztett szabadságvesztés mellett pénzbüntetésre is ítélje.

A vádlott enyhítés érdekében, a védője téves jogi minősítés miatt jelentett be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.470/2018/1. számú átiratában a katonai ügyészi fellebbezést kiegészítéssel tartotta fenn. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság perrendszerű eljárásában ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, a bűnügyben releváns bizonyítékokat megvizsgálta és mérlegeléssel állapította meg a tényállást. E tényállás személyi része álláspontja szerint azzal egészítendő ki, hogy a vádlott a B...i Határrendészeti Kirendeltségen határrendészként szolgált, szolgálati viszonya közös megegyezéssel szűnt meg. E kiegészítéssel - érvelése szerint - a tényállás felülbírálatra alkalmas. Hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú bíróság okszerű következtetést vont le a vádlott bűnösségére nézve és törvényesen minősítette a vádlott közbizalom elleni bűntetteit. Álláspontja szerint ugyanakkor tévedett az elsőfokú katonai tanács, amikor nem értékelte nyomatékos súlyosító körülményként azt, hogy a vádlott a bűnüldöző hatóság hivatalos állományú tagjaként olyan bűncselekményeket követett el, melyek megakadályozására lett volna köteles. Álláspontja szerint az elsőfokú katonai tanács megalapozott döntést hozott, amikor a vádlottat végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetéssel sújtotta, azonban indokolatlanul enyhe mértékben határozta meg annak tartamát. Ezért indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú bíróság ítéletének személyi részét egészítse ki, a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát emelje fel és a vádlottal szemben szabjon ki pénzbüntetést is.

A védő utóbb írásban előterjesztette fellebbezése indokolását. Ebben kifejtette, hogy álláspontja szerint az elsőfokú ítélet a Be. 592. § (2) bekezdés b) és c) pontja szerint részben megalapozatlan, mert a tényállás hiányos, illetve ellentétes a bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával és részben ellenkezik a logika szabályaival. Érvelése szerint a vádlott következetesen tagadta a szándékos bűncselekmény elkövetését. Azt elképzelhetőnek tartotta, hogy az útiokmánnyal egy, a tulajdonoshoz hasonló személy jelentkezett kilépésre, és a személycserét a nagy forgalom mellett, figyelmetlenségből nem észlelte. Utalt arra is, hogy a vádlott védekezésében több olyan körülményt is megjelölt, ami magyarázatot adhat arra, hogy az ukrán személy miért nem szerepel az ukrán regisztrációs rendszerben, illetve útleveleiben miért nem található az adott napra ukrán beléptető bélyegző. Ezért indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az ügyiratok alapján eltérő tényállást állapítson meg, és a vádlott cselekményét szolgálatban gondatlanságból elkövetett kötelességszegésnek minősítse és erre figyelemmel intézkedés alkalmazását kérte.

A másodfokú nyilvános ülésen a vádlott védője perbeszédében az írásbeli álláspontját fenntartotta. Felhívta a figyelmet arra, hogy a vádlottal szemben csupán egy személy kiléptetése miatt indult büntetőeljárás, a cselekmény szándékos elkövetésére nem lehet ítéleti bizonyossággal következtetni, a gondatlan elkövetésre vonatkozó védekezése nem zárható ki. Ezért a cselekmény minősítésének megváltoztatását, és erre, valamint arra tekintettel, hogy a szolgálati viszonya megszűnésétől számítva majdnem 10 hónap eltelt, védence terhére megállapított szolgálatban kötelességszegés vétsége miatt intézkedés alkalmazását indítványozta.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú határozatot és az azt megelőző bírósági eljárást a Be. 590.§ (1) és (2) bekezdése alapján teljes terjedelmében felülbírált. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú katonai tanács tárgyalása során az eljárási szabályokat betartotta.

Az elsőfokú bíróság a tényállást mérlegelési jogkörében állapította meg. Ennek során a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a releváns bizonyítékokat megvizsgálta. Kihallgatta a vádlottat, aki a tárgyaláson - élve mentességi jogával - nem tett vallomást. Nem tévedett az elsőfokú katonai tanács, amikor a vádlott írásban tett nyomozati vallomását a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 291.§ (1) bekezdése alapján ismertette. E vallomásában a vádlott tagadta a szándékos bűncselekmény elkövetését, ugyanakkor nem zárta ki, hogy az útiokmánnyal egy, a tulajdonoshoz hasonló személy jelentkezett kilépésre, és a személycserét a nagy forgalom mellett, figyelmetlenségből nem észlelte. Az elsőfokú bíróság a vádlott érdemi védekezésének ellenőrzésére kihallgatta tanúként az ügyről közvetett információval rendelkező ... alezredest, a vádlott előjáróját, valamint záhonyi határrendészeket, és további két kollégát. Nem tévedett akkor sem, amikor D.Z. tanú vallomását a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény Be. 296. § (2) bekezdés b.) pontja alapján ismertetéssel tette a bizonyítás anyagává. Ugyancsak ismertette a releváns okirati bizonyítékokat, köztük a határregisztrációs rendszer és bélyegzőfelvételi könyv adatait, valamint L.K. közigazgatási hatósági eljárás keretében felvett - és a törvényes figyelmeztetéseket tartalmazó - meghallgatási jegyzőkönyvét. Az elsőfokú bíróság ítélete 3. oldal első bekezdésétől a 6. oldal második bekezdéséig értékelte az általa megismert bizonyítékokat és ítélete 2. oldalán a módosított ügyészi váddal egyező történeti tényállást állapított meg.

Az eltérő jogi minősítésre és az enyhítésre irányuló védői fellebbezés alapos, az ügyészi fellebbezés alaptalan.

A fellebbviteli bíróság megállapította, hogy a vád tárgyává tett cselekmény tekintetében csak közvetett személyi bizonyítékok állnak rendelkezésre, az egyetlen közvetlen bizonyíték L.K. útiokmánya. Az elsőfokú katonai tanács ezen bizonyítékok mérlegelése alapján vont le következtetést a szándékos elkövetésre. A büntető ügyekben eljáró bíróságok több eseti döntésében vizsgálták, hogy mikor alkalmas a közvetett bizonyíték a bűnösség megállapítására (BH2003.145., BH1977.484.). Az e körben kimunkált bírói gyakorlat szerint a tényállás megállapítása szempontjából a közvetett bizonyíték valamely tény bizonyítására akkor alkalmas, ha a bizonyítandó tényen kívül minden más tény lehetősége kizárt. Erre figyelemmel a másodfokú bíróság azt vizsgálta, hogy kizárható-e a vádlotti védekezés. A másodfokú bíróság álláspontja szerint - bármilyen csekély is a valószínűsége, de - nem kizárt, hogy a vádlott által előadottnak megfelelően történt a cselekmény. Ehhez kapcsolódó körülmény az is, hogy az ukrán határrendészeti szervek nem helyeznek el bélyegzőlenyomatot az átlépő ukrán állampolgárok útiokmányába. Erre is figyelemmel a másodfokú katonai tanács arra a következtetésre jutott, hogy nem lehetett ítéleti bizonyossággal cáfolni a vádlott gondatlan elkövetésre vonatkozó védekezését, azt, hogy L.K. útlevelével egy, a tulajdonoshoz hasonló személy jelentkezett kilépésre, és a személycserét a nagy forgalom mellett, figyelmetlenségből nem észlelte. Az elsőfokú bíróságnak a vádlott szándékos cselekményére levont következtetése tehát logikailag téves, a rendelkezésre álló bizonyítékok zárt logikai lánc hiányzik. Ezért a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett, az ítélete a Be. 592. § (2) bekezdés d) pontja alapján részben megalapozatlan.

A másodfokú katonai tanács egyetértett a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészségnek a tényállás hiányosságára vonatkozó, ezért az ítélet részbeni megalapozatlanságra hivatkozó álláspontjával. Az

előzőekre figyelemmel az ítélet tábla a Be. 593. § (1) bekezdés a./ pontjára figyelemmel az iratok alapján a tényállás személyi részét annyiban egészíti ki, hogy: „A vádlott a B....Határrendészeti Kirendeltségen teljesített szolgálatot. Szolgálati viszonya 2017. november 30. napján közös megegyezéssel szűnt meg.”, Helyes ténybeli következtetés alapján a vád tárgyává tett cselekménnyel összefüggésben a tényállás történeti részét (ítélet 2. oldal 2-3. bekezdés) azzal pontosítja, hogy: „A vádlott 2016. július 29-én 06.30-tól 19.00 óráig a B...yi Közüti Határátkelőhelyen útlevélezési szolgálatot teljesített, melynek során *az ismeretlen személy által részére átadott* ... számú, ... nevére kiállított ukrán honosságú útiokmányban a tulajdonos távollétében a ... azonosítószámú kiléptető bélyegzőlenyomatot elhelyezte és 17.10 perckor a határregisztrációs rendszerben kilépő gyalogosként rögzítette, mivel *a tőle elvárható figyelmet és körültekintést elmulasztotta.*

A vádlott *gondatlanságból* megszegte a 8/2008. (OT.6.) ORFK utasítás 56. pont e) alpontjában foglalt személyazonosítási kötelezettségét, valamint a Határforgalom-ellenőrzési Szabályzatról szóló 24/2015. (X.15.) ORFK utasítás 38.) pontját, mely szerint az útlevélezési felelős a határforgalom-ellenőrzés során a jogszabályokban, belső normákban foglaltak maradéktalan végrehajtásáért, továbbá az informatikai és technikai eszközök, valamint a bélyegzők jogszerű használatáért.” Az ezen túlmutató részeket a másodfokú bíróság mellőzi az irányadó tényállásból.

Az elsőfokú bíróság által megállapított és a másodfokú katonai tanács által kiegészített, illetve helyesbített tényállás már megalapozott, mindenben mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, ezért azt a Fővárosi Ítélet Tábla Katonai Tanácsa felülbírálata alapjául elfogadta.

A vádlott azzal a kötelességszegő magatartásával, hogy útlevélezőként teljesített szolgálata során a 8/2008. (OT.6.) ORFK Utasítás 56. pont e) alpontjában meghatározott személyazonosítási kötelezettségét, valamint a Határforgalom-ellenőrzési Szabályzatról szóló 24/2015. (X.15.) ORFK utasítás 38.) pontját megsértve gondatlanságból nem észlelte, hogy a ... nevére kiállított ukrán honosságú útiokmánnyal nem annak tulajdonosa jelentkezett kilépésre és így helyezte el a kiléptető bélyegzőt az útlevélebe, ill. regisztrálta a kilépés tényét a HERR-rendszerben, megvalósította a szolgálatban gondatlanságból elkövetett kötelességszegés vétségét. A vádlott kötelességszegő cselekményét a schengeni határon valósította meg, magatartása a szolgálatra vonatkozó szabályok súlyos megszegését jelentette, mivel annak alaprendeltetését hiúsította meg, és magatartása a szolgálatra jelentős hátrány veszélyével járt.

Az irányadó tényállás alapján vádlott neve volt címzetes rendőr törzsőrmester vádlott bűnösségét a Btk.438.§ (1) (2) (4) bekezdésébe ütköző szolgálatban gondatlanságból elkövetett kötelességszegés vétségében kellett meg állapítani, ezért a fellebbviteli bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Be.606.§ (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a vádlott cselekményét szolgálatban kötelességszegés vétségének (Btk.438.§ (1)(2) (4) bekezdés) minősítette.

Az elsőfokú bíróság ítéletében helytállóan sorolta fel a büntetés kiszabása során figyelembe vehető enyhítő és súlyosító körülményeket. A határrendészeti érintő bűncselekmények elszaporodottsága miatt - amely tény erősen negatív hatással van a magyar schengeni határvédelem megítélésére - a fellebbviteli bíróság nem tartotta elégségesnek intézkedés alkalmazását a vádlottal szemben, ezért a

katonai vétség miatt szabadságvesztés büntetés helyett a Btk. 50.§-a alapján pénzbüntetést szabott ki a vádlottal szemben. A másodfokú katonai tanács a cselekmény tárgyi súlyához viszonyítva 180 napi tételt, a vádlott jövedelmi, vagyoni viszonyaihoz igazítva egy napi tétel összegeként 1.500,- Ft-ot állapított meg. A Btk. 51. § (1) bekezdése alapján rendelkezett a pénzbüntetésnek szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról. A fellebbviteli bíróság enyhébb megítélésű bűncselekmény miatt állapította meg a vádlott felelősségét, ezért egyidejűleg a lefokozásra vonatkozó rendelkezést is mellőzte. Ugyanakkor hivatkozik a Kúria által kimunkált joggyakorlatra is, amely szerint a vádlott rendőri szolgálatból történő leszerelésekor a szolgálati viszony megszüntetésével automatikusan elveszítette a viselt rendfokozatát. A Hszt. 84. § (3) bekezdése, valamint a 31/2015. (VI.16.) BM rendelet 46. § (4) bekezdés b) pontja alapján, és a Btk. 137. § (1) bekezdése értelmében lefokozni csak a rendfokozattal bíró katonát lehet. Rendőr esetében tehát a szolgálati viszony megszűnését követően lefokozás büntetés kiszabása nem indokolt, ez a büntetés a rendfokozathoz fűződő tekintély megóvása szempontjából közömbös (BH2015. 183.).

A Debreceni Törvényszék Katonai Tanácsa ítéletének egyéb rendelkezései törvényesek, ezért azokat a másodfokú bíróság - helyes indokai alapján - helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának ítélete a Be. 606. § (2) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2018. szeptember 26.

Dr. Török Zsolt hb. ezredes sk.

a tanács elnöke

Dr. Szabó Éva hb. alezredes sk.

Dr. Mészáros László hb. ezredes sk.

előadó bíró

bíró

A Debreceni Törvényszék Katonai Tanácsának ítélete a rendelkező részben írt változtatással jogerős és végrehajtható.

, 2018. szeptember 26.

Dr. Török Zsolt hb. ezredes sk.

a tanács elnöke

a kiadmány hitelül: